

EL CONTRACTE SOCIAL EN LA FILOSOFIA POLÍTICA

ÈPOCA	TIPUS DE PACTE	QUI PACTA
Medieval	<i>Pactum associationis.</i>	El Príncep davant Déu pacta amb els seus súbdits intercanviar protecció per obediència.
Primera Modernitat (Hobbes)	Contracte basat en la por, per escapar a la guerra de tots contra tots.	El individu entre ells per tal de veure's defensats atorguen la sobirania absoluta a una instància capaç de protegir-los i donar pau.
Primera Modernitat (Locke)	Contracte d'associació basat en la confiança.	Els individus per tal de progressar i fer, sobre la base de la llei comuna, coses que no poden fer individualment.
Primera Modernitat (Rousseau)	Pacte de govern, no només d'organització social, basat en la 'voluntat general'.	Els ciutadans que volen garantir al mateix temps la llibertat de la natura i el progrés social, contracten la mútua defensa dels seus drets.

Les teories del contracte social no el consideren una realitat social o històrica de caire empíric, sinó un 'principi normatiu', és a dir, regulatiu, explicatiu i legitimador, de l'estructura política. El concepte de 'contracte social' és operatiu, serveix per respondre a la qüestió de la legitimitat del poder i a l'origen de la vida social.

En aquest sentit les teories del contracte social arranquen d'una ficció: suposen que a l'origen hi havia una situació presocial, un 'estat de natura' en què els individus eren lliures, però vivien en constant fretura. Per superar aquesta situació es produeix un acord col·lectiu (que des de la primera modernitat només pot ser entre iguals), que fa néixer la llei civil, val a dir, que reorganitza i distribueix el poder d'acord a un principi acceptat per tots.

El pacte institueix la *Res publica* i és font de jurisprudència: cap cosa no pactada prèviament és jurídicament exigible. Del pacte en deriva el poble com a cos, la ciutadania erigida en voluntat general. Per això mitjançant el pacte passem de ser 'humans' a 'ciutadans'.